

26 ta' Mejju, 1952

Imballfin :

Is-S.T.O. Dr. L. A. Camilleri, LL.D., *President*;

L-Onor. Dr. A. J. Montanaro Gauci, LL.D.;

L-Onor. Dr. W. Harding, B.Litt., LL.D.

George Bellizzi versus Tabib Dr. Albert Hyzler, M.D.

Appell — Xhieda — Provi Godda —

Art. 206 (1) u 564 tal-Kap. 15.

Id-dispożizzjonijiet tal-liġi li jirregolaw il-produzzjoni fl-appell ta' xhieda li ma ghevx prodotti fl-ewwel istanza, u li jistabbilizzu l-każi li fihom dawt ix-xhieda jistgħu jiġu prodotti, iqhoddu wkoll għall-partijiet fil-każi.

Il-poter diskrezzjonali tal-Qorti li tordna l-produzzjoni ta' provi godda għandu jiġi eżerċitat meta jkun hemm ċirkustanzi eżerzzjonali li jiġġustifikaw l-eżerċizzju tiegħu; u dan sabier jiġi, f'sedi ta' appell, armonizzat mad-dispożizzjonijiet tal-liġi dwar il-produzzjoni ta' provi godda fl-appell.

Il-Qorti — Fuq l-incident fol. 69;

Ikkunsidrat, wara li semgħet id-difensur;

Dr. Pace talab li jipproduci bhala xhud il-konvenut appellant;

Dr. Farrugia għall-attur appellat oppona għall-produzzjoni tal-konvenut bhala xhud, għax dan ma tax ix-xhieda tiegħu quddiem il-Qorti ta' l-ewwel istanza;

Iż-żewġ sentenzi citati mid-difensur ta' l-attur, fil-Vol. XXXI, p. 139 u 290 rispettivament, ma humiex applikabili għal dan il-każ, għaliex jirrigwardaw każijiet fejn il-konvenut k'en kontumaçi, u l-Qorti kienet ibbażat id-deċiżjoni tagħha fuq dak li l-lum hu l-art. 206 (2) tal-Kap. 15, allura art. 233. Fil-każ preżenti l-konvenut ma kienx kontumaçi.

Għalhekk l-incident għandu jiġi rizzolut in bażi għal dispożizzjonijiet oħra;

Skond il-liġi—art. 206 (1) Kap. 15—ebda xhud li ma giex prodott fl-ewwel istanza ma jista' jiġi prodott fl-appell, hliet (1) jekk il-parti kuntrarja tagħti l-kunsens tagħha (f'dan il-każ oppoñet), (2) jekk jiġi pruvat li l-parti li trid iġġib ix-xhieda ma kienetx taf biha jew ma setgħetx iġġib ix-xhieda bil-mezzi li tagħtiha l-liġi quddiem l-Ewwel Qorti (f'dan il-każ il-konvenut ma setax ma jkunx jaf bix-xhieda tiegħu nnif-su), (3) jekk ix-xhieda giet offerta quddiem l-Ewwel Qorti u giet riġettata (dak li ma kienx il-każ), u (4) jekk il-Qorti ta' l-Appell tkun ta' fehna li x-xhieda tax-xhud hija meħtieġa jew utili;

Din id-dispożizzjoni hi applikabili wkoll għall-partijiet, għaliex l-art. 564 Kap. 15, wara li jgħid li kull waħda mill-partijiet tista' tixhed, kompli jgħid, fit-tieni inċiż, li d-dispożizzjonijiet tal-liġi dwar ix-xhieda jgħoddu għall-partijiet fil-kawża;

Kif wieħed jista' jara, ebda wieħed mill-ewwel tliet każijiet ma jirrikorri; u kwantu għar-raba', dan gie dejjem interpretat mill-gurisprudenza lokali fis-sens li, biex jiġi applikat, hemm bżonn li n-neċessità jew utilità tkun inqal għet wara s-sentenza appellata, u mhux tkun għa eżistiet fit-trattazzjoni in prima istanza (App. Inf. "Debono vs. Mizzi", u App. Sup. "Zammit vs. Tabone" 12. 12. 19, Vol. XXIV—I—237);

Hu veru li l-Qorti tista' dejjem tordna l-produzzjoni ta' prova, iżda dan il-poter diskrezzjonali għandu jiġi eżerċitat meta jkun hemm ċirkustanzi eċċezzjonali li jiġġustifikaw l-eżerċizzju tiegħu, sabiex jiġi armonizzat f'sedi ta' l-appell mad-dispożizzjonijiet tal-liġi dwar il-produzzjoni ta' provi godda fl-appell;

F'dan il-każ lanqas kien hemm dak li fil-prattika ingliża jista' jiġġustifika l-produzzjoni ta' provi godda, u li jissejjaħ l-element tas-"surprise". Infatti, jekk wieħed jara l-proċess, għandu jsib li kien hemm diversi differimenti tal-kawża li fihom l-appellant seta' xhed, u partikolarment fis-seduta tat-12 ta' Novembru 1951 il-kawża, peress li deher biss id-difensur ta' l-attur, giet differita għall-provi tal-konvenut (fol. 53), u l-verbāl gie kominikat lid-difensur tal-konvenut. In se-

gwitu evidentement il-konvenut lanqas ma deher, għax il-kawża (verbal fol. 54) reggħet giet differita għall-provi tal-konvenut bħala l-ahħar differiment. Bil-komminatorja li, jekk il-konvenut ma jagħmelx il-provi tiegħu dak in-nhar, il-Qorti tagħti s-sentenza fuq il-provi li kellha, liema verbal gie wkoll komunikat lid-difensur tal-konvenut. Imbagħad, fit-12 ta' Diċembru 1951 (verbal fol. 54 parti ta' isfel) hemm notat "billi l-konvenut għat-tielet darba ma deherx, il-kawża tibqa' għas-16 ta' Jannar għas-sentenza", u lanqas sar ebda rikors għas-sospensjoni tas-sentenza fl-intervall bit-talba li l-konvenut jagħti x-xhieda tiegħu. Għalhekk ma kien hemm xejn "ex abrupto";

Għalhekk hu l-każ ta' dak li jgħid il-Powell a propożitu tal-prattika proċedurali ingliża ("On Evidence", p. 703): — "The Court of Appeal will not give leave to adduce any fresh evidence which the appellant might, if he had thought fit, and had used due diligence, have adduced in the Court below".

Għalhekk il-Qorti tiddirimi l-incident billi fiċ-ċirkustanzi tal-każ tiegħad it-talba tal-konvenut għall-produzzjoni tax-xhieda tiegħu stess f'din l-istanza; bl-ispejjeż ta' l-incident kontra tiegħu;

U tordna li titkompla t-trattazzjoni tal-kawża.